

[Gert Petersen]

Jeg var egentlig imponeret over, at hr. Niels Helveg Petersen kunne sige det, han sagde heroppe, uden overhovedet at trække på smilebåndet. Det var godt klaret.

For det, statsministeren holdt en tale om, var jo i den første halvdel en ikke særlig fremragende – det kræver vi heller ikke af statsministeren – universitetsforelæsning om statsret og i anden halvdel en gentagelse af erklæringer, vi har hørt fra statsministeren indtil ulidelighed om, at man vil leve loyalt op til det, folketinget beslutter osv. Ja men hr. Niels Helveg Petersen, kan man forestille sig, at statsministeren ville have sagt: vi vil aldeles ikke overholde de beslutninger, folketinget træffer, vi vil ikke leve loyalt op til dem, men vi vil regere videre alligevel. Selvfølgelig kunne statsministeren ikke sige det, det havde været statskup. Altså kan han ikke sige andet end det, han sagde. Dermed er det, han sagde, i virkeligheden en banalitet, der ikke har noget med den sag at gøre, som vi her drøfter.

Det, vi drøfter, er, om udenrigsministeren med de holdninger, udenrigsministeren har, med den ærlighed, udenrigsministeren åbenbart er i besiddelse af – i modsætning til nogle af sine regeringskolleger, inklusive statsministeren – om udenrigsministeren er i stand til at bestride det job og repræsentere de beslutninger, folketinget tager i sikkerhedspolitiske spørgsmål i den retning, som vi har taget dem i dag og inden for det sidste halve år.

Jeg giver ikke de berømte fem flade øre for statsministerens loyalitetserklæring, når udenrigsministeren udtrykker sig, som han gør – og det har statsministeren ikke taget stilling til. Jeg tror, at udenrigsministeren har sagt, hvad han mener. Det er en menneskelig meget god egenskab, men når det drejer sig om at skulle repræsentere synspunkter, som man ikke er enig i, men man skal repræsentere dem, så er det selvfølgelig ikke så godt. Den situation, vi har levet med faktisk siden den 26. maj 1983, har været en situation, hvor regeringen er blevet påtvunget, kan man godt sige, en række retningslinjer vedrørende sikkerhedspolitik, som regeringen har været dybt uenig i. Jeg kan egentlig godt forstå rent psykologisk, at man har meget svært ved at repræsentere, ved at tale for, argumentere for de retningslinjer. Det kan jeg godt forstå, men det her drejer sig jo ikke om

menneskelig forståelse. Det her drejer sig om, at det skal gøres.

Det anstændige, regeringen kunne gøre, når den er i konstant mindretal med hensyn til udenrigs- og sikkerhedspolitik, er at gå af, at udskrive valg, at høre befolkningen. Det var det anstændige, i stedet for at man bestandig slår knude på sig selv og kommer med den slags – undskyld jeg siger det – banale erklæringer, som statsministeren er kommet med her, som vi har hørt masser af gange tidligere, og som vi ved ikke kan efterleves, fordi regeringens medlemmer også er mennesker af kød og blod. De har deres meninger, og naturligvis kan de ikke gå ind i internationale forsamlinger, NATO osv., og tale stik imod disse meninger.

Må jeg i øvrigt minde om, at statsministeren, første gang alt det her kom op, den 26. maj 1983, udtalte, at han beklagede, at den dagsorden var blevet vedtaget her i folketinget, men han skulle nok efterleve den – igen: hvis ikke han havde villet det, så havde det set sort ud – han skulle nok efterleve den, men han forbeholdt sig samtidig af fremføre regeringens egne synspunkter dér, hvor han kom frem. Han skulle umiddelbart efter, så vidt jeg husker, på et besøg hos præsident Reagan, hvor altså både folketingsflertallets synspunkter blev ført frem og regeringens egne synspunkter, som var de modsatte af folketingsflertallets synspunkter. Senere er det blevet til, at regeringen accepterer dagsordenen af 26. maj 1983, men jeg er da helt overbevist om, at man stadig væk også ved siden af fremfører regeringens egne synspunkter, som vi ved er ikke alene anderledes, men diametralt modsat dagsordenerne af 26. maj 1983, 3. november 1983 og nu den dagsorden, der er vedtaget her. Er det en holdbar situation? Selvfølgelig er det ikke en holdbar situation.

Jeg er uenig med professor Bjarne Nørretranders i næsten alt muligt, men jeg er ganske enig med ham, når han skrev her for nylig, at denne situation skaber en fantastisk tvivl om Danmarks udenrigspolitik. Hvem fører Danmarks udenrigspolitik, flertallet i denne sal eller en mindretalsregering? Det må man nok spørge sig om i udlandet.

Jeg synes, det er helt uholdbart, og jeg appellerer endnu en gang til de radikale om at stemme for den mistillidsdagsorden, der er fremsat, ikke på grund af noget som helst